

**IZLAGANJE V. PROF. DR. JAHJE MUHASILOVIĆA TOKOM
PROMOCIJE KNJIGE „ALIJA IZETBEGOVIĆ U VANJSKOJ POLITICI
BOSNE I HERCEGOVINE 1990-2003“ AUTORA FIKRETA
MUSLIMOVIĆA, U SARAJEVU, 26. OKTOBRA 2023. GODINE**

U ovoj izvanrednoj knjizi, "Alija Izetbegović u vanjskoj politici Bosne i Hercegovine 1990-2003," autor Fikret Muslimović pruža čitateljima dubinsko i emotivno razumijevanje jednog od najistaknutijih državnika u povijesti Bosne i Hercegovine, prvog predsjednika Alije Izetbegovića. Ova knjiga ne samo da nam približava ključne trenutke u Izetbegovićevom liderstvu već i istražuje njegov izvanredni doprinos u oblikovanju vanjske politike Bosne i Hercegovine u jednom od najizazovnijih i najturbulentnijih perioda u njenoj historiji.

Ovo nevjerovatno djelo predstavlja dubinsku analizu vanjske politike Bosne i Hercegovine u razdoblju od 1990. do 2003. godine, istražujući ključne trenutke i napore predsjednika Alije Izetbegovića da osigura međunarodno priznanje za našu zemlju. Knjiga čitaocima predstavlja niz fascinantnih teza koje osvjetljavaju skromne početke bh. diplomatije, te razdoblje dok je naša zemlja bila pod agresijom, kao i sve napore predsjednika Alije Izetbegovića da se osigura priznanje Bosne i Hercegovine kao suverene države na međunarodnoj sceni.

U prvom dijelu knjige koji glasi, "O svijetu i međunarodnim odnosima u autorskim djelima Alije Izetbegovića," autor nas uvodi u analizu temelja Izetbegovićeve geopolitičke vizije koja se odvija paralelno sa krajem Hladnoratovskog perioda i globalnim prestrojavanjima. Od ideoloških sukoba i trke u naoružavanju do dubokih razmišljanja o međunarodnom položaju muslimanskih naroda i država, Alija Izetbegović je kroz svoja pisana djela i političko djelovanje dokazao duboko razumijevanje svjetskih dešavanja i prepoznat je kao ne samo politički lider već i kao politički mislilac širom svijeta. To se najbolje vidi u njegovoj sposobnosti prepoznavanja i analiziranja kriza koje su se tada odvijale u islamskom svijetu. Izetbegović se ne bavi posljedicama geopolitičke borbe koja za njegovog života potresa cijeli svijet već traži stvarne uzroke koji su stvorili izuzetno polarizovanu svjetsku scenu. Izetbegovićeva pisana djela, naročito njegova knjiga "Islam između Istoka i Zapada," koju je autor detaljno analizirao, dokazuje Izetbegovićevu

intelektualnu dubinu i širinu, što ga je činilo iznimnim državnikom koji je daleko prevazilazio ne samo nacionalne i regionalne, već i svjetske okvire.

Poglavlje "Državnik Alija Izetbegović" donosi nam ključne trenutke u Izetbegovićevom političkom sazrijevanju. Nakon preuzimanja uloge državnika 1990. godine, Izetbegović je postao ključna figura u oblikovanju politike Bosne i Hercegovine. Njegova predanost izgradnji pozitivnih odnosa unutar države naše države, sa susjednim zemljama, zemljama sa muslimanskom većinom, kao i zemljama Zapada, bila je ključna za pozicioniranje Bosne i Hercegovine kao mosta između Istoka i Zapada. On je BiH uvijek posmatrao posebnim očima, te zbog njene dokazane prirode inkluzivnosti kao i geografskog položaja ju je smatrao prirodnim mostom između Istoka i Zapada. Uprkos mnogim opstrukcijama koje su se trudile da nagrizu ovu plemenitu ideju, predsjednik Izetbegović nikada nije prestao da objašnjava tolerantnu prirodu BiH, kao i njenu neminovnu centralnost u sprječavanju globalnog sukoba civilizacija.

Poglavlja obuhvaćena naslovima, "Zalaganje za integraciju Bosne i Hercegovine u Europsku Uniju" i "Ponašanje Ruske Federacije prema Bosni i Hercegovini" dublje istražuju Izetbegovićevu sposobnost suočavanja s kompleksnim izazovima međunarodnih odnosa koji su sve više upadali u svoju dihotomijsku svakodnevicu. Kao čovjek širokih vidika, odbijao je prihvatiti binarne postavke geopolitike, po čemu je evidentno koračao ispred svoga vremena. Njegova vještina u održavanju ravnoteže između različitih svjetskih igrača bila je izvanredna i kao takva je poruka nama danas da se moramo adaptirati geopolitičkim okolnostima novog svijeta koji se velikom brzinom formira na horizontu. Iako su mnogi centri moći tada ignorirali njegove pozive na dijalog i suživot, što je u konačnici i dovelo do brutalne agresije na našu zemlju i prelijevanja sukoba na cijelu regiju, Izetbegović je uvijek bio svjestan ključne uloge koju Bosna i Hercegovina može igrati u promicanju regionalne stabilnosti i suradnje. Za njega je BiH bila osovina pomirenja u našoj regiji koju nažalost tada, kao ni danas, mnogi nisu shvatali ili su odbijali da shvate.

U dijelu knjige posvećenom "Utjecajima Alije Izetbegovića u procesu implementacije Daytonskog sporazuma," saznajemo o ključnim trenucima u postizanju i provođenju sporazuma koji su doveli do okončanja rata u Bosni i Hercegovini. Ono što se

primjeti iz knjige je da je Izetbegovićeva diplomatska mudrost i borba za održiv mir i suživot po svaku cijenu bila ključna za proces implementacije Vašingtonskog sporazuma (1994) i Daytonskog sporazuma (1995). Njegova sposobnost suočavanja s teškim pregovaračkim uvjetima i osiguravanja mira zaslužuje najviše priznanje. Autor knjige je vješto uspio da čitaocima približi tenzije, dileme i pritiske kroz koje je tadašnja delegacija BiH prolazila u ovih prijelomnim historijskim trenucima.

Jedno zanimljivo poglavlje koje glasi, "Značaj medija" istražuje kako su mediji igrali ključnu ulogu u oblikovanju percepcije o Bosni i Hercegovini među svjetskom javnošću. Ovo poglavlje dobija na dodatnoj važnosti ako u obzir uzmemo činjenicu kakvu danas ulogu mediji igraju u formiranju javnog mnijenja, bilo ono ispravno ili krivo projicirano. Njegove pretpostavke koje su govorile da bi medijski narativ mogao biti presudan u konačnoj odluci političara tada najjačih centara moći da se odluče pomoći BiH su se dokazali ispravnim. Svakako, Izetbegovićeva sposobnost komuniciranja s međunarodnom zajednicom putem medija i iscrpljujućim sastancima bila je ključna za promicanje interesa Bosne i Hercegovine u tada globalnim centrima odlučivanja.

Jedno drugo poglavlje koje govori o "Nagradama Izetbegoviću" svjedoče o globalnom priznanju njegovog rada i predanosti miru. Dobivanje bezbroja internacionalnih nagrada nam pokazuje koliko je Izetbegovićeva uloga bila cijenjena na svjetskoj pozornici, iako se ponekada to nije znalo cijeniti u njegovoj vlastitoj domovini za koju se do svoga zadnjeg daha predano borio.

Zadnje poglavlje se bavi odlukom predsjednika Izetbegovića o povlačenju iz predsjedništva Bosne i Hercegovine, koje ujedno označava i kraj njegove političke službe nakon što su ga fizička iznemoglost rezultirana intenzivnom borbom koja je trajala dugi niz godina onemogućile u daljnoj borbi za zemlju za koju je disao punim plućima i radijo svojim srcem i umom. Vrijeme će nam pokazati da njegovo naslijeđe i dalje ostaje živo i svjetionik za buduće generacije boraca za BiH. Izuzetna je bila Izetbegovićeva posvećenost miru i sigurnosti u Bosni i Hercegovini, te je zasigurno ostavilo neizbrisiv trag u našoj povijesti. Njegova vizija i borba za Bosnu i Hercegovinu kao prosperitetnu i ujedinjenu zemlju svih njenih građana ostaju s nama.

Knjiga "Alija Izetbegović u vanjskoj politici Bosne i Hercegovine 1990-2003" autora Fikreta Muslimovića nudi nam dragocjeni uvid u Izetbegovićevu nevjerojatnu ulogu u oblikovanju vanjske politike naše zemlje u trenucima historijskih prelamanja koje će nastaviti da stvaraju rezonanciju među budućim generacijama. Ova knjiga nije samo povijest jednog velikog čovjeka i lidera - to je duboko emocionalna i intelektualna odiseja koja nas inspirira da razmišljamo o našoj budućnosti. Izetbegovićeva vizija ostaje živa i relevantna, a ova knjiga nam pomaže razumjeti njezinu dubinu i značaj.

Ova knjiga je svojevrsna posveta nasljeđu i snazi jednog čovjeka koji je ostavio neizbrisiv trag u povijesti Bosne i Hercegovine. S ponosom preporučujemo "Alija Izetbegović u vanjskoj politici Bosne i Hercegovine 1990-2003" autora generala Fikreta Muslimovića svima koji žele bolje razumjeti izazove i trijumfe naše zemlje u razdoblju koje će zauvijek ostati urezano u sjećanju.

Uz ovu knjigu, general Fikret Muslimović nas podsjeća da s posvećenošću, hrabrošću i vizijom, možemo oblikovati bolju budućnost. Alija Izetbegović nas inspirira da nikada ne odustanemo od mira i slobode, te da se uvijek borimo za pravdu i jedinstvo ove posebne države koju zovemo domom.